

LOPEN KUNTA

Ympäristö- ja rakennuslautakunta
Yhdystie 5
12700 LOPPI
puh. (019) 758 6000

**PÄÄTÖS MAASTOLIIKENNELAIN 30 §:N
MUKAINEN LUPA AJOHARJOITTELUN
JÄRJESTÄMISEEN MAASTOSSA
Antopäivä 10.6.2024**

Ympäristö- ja rakennuslautakunta
4.6.2024 / 24 § LIITE

ASIA

Maastoliikennelain 30 §:n mukainen hakemus moottorikäyttöisillä ajoneuvoilla tapahtuvaan harjoitusten toistuvaan järjestämiseen maastossa. Lupaa haetaan toistaiseksi voimassa olevana.

LUVAN HAKIJA

Yhteyshenkilö: Otto Tengman/ J. Tengman Oy

KIINTEISTÖT

Kiinteistöt Olsbacka (433-403-0003-0086) ja Uusitalo (433-403-0002-0184).

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE JA LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Maastoliikennelain (1710/1995) 30 §:n mukaan moottorikäyttöisillä ajoneuvoilla tapahtuvaan kilpailujen ja harjoitusten toistuvaan tai pysyvään järjestämiseen samassa maastossa on haettava sen lisäksi, mitä luvan- ja suostumuksenvaraisuudesta muualla laissa säädetään, kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen lupa.

TOIMINTAA KOSKEVAT AIKAISEMMAT LUVAT JA SOPIMUKSET

Alueella ei ole aikaisempia maastoliikenne- tai ympäristölupia. Maanomistaja on H. G. Paloheimo Oy, joka on antanut luvan alueen käyttöön.

HAKEMUKSEN KÄSITTELY

Hakemus on lähetetty Lupapisteen kautta 10.6.2023. Asiasta kuulutettiin kunnan nettisivuilla 27.6.-6.8.2023 ja tieto kuulutuksesta julkaistiin Lopen lehdessä ja Aamuposti Viikko -lehdessä viikolla 27. Asiasta saatiin 10 mielipidettä tai muistutusta, joista osalle oli useampi allekirjoittaja.

Asiasta pyydettiin lausuntoa Hämeen ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelta, Uudenmaan ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri -vastuualueelta, Hämeenlinnan kaupunkimuseolta, maankäyttöpäälliköltä ja rakennustarkastajalta.

Lopen maankäyttöpäällikkö ja rakennustarkastaja eivät lausuneet asiasta.

Saatujen mielipiteiden, muistutuksien ja lausuntojen perusteella hakemusta muutettiin 1.2.2024, niin että Kormun kyläkeskuksen läheiset ja Silmänkannon alueen reitit poistettiin.

Saaduissa lausunnoissa, muistutuksissa ja mielipiteissä ei otettu negatiivisesti kantaa Palkkinummenmäen reitistöön, lukuun ottamatta Riihimäen seudun luonnonsuojeluyhdistystä. Hämeenlinnan vastuumuseo totesi lausunnossaan, että Raikkuanlammin ympäristöstä ei tunneta paikallisia, maakunnallisia tai valtakunnallisia kulttuuriympäristöarvoja.

Uudenmaan ELY-keskus lausui, että toiminnasta aiheutuvasta melusta on tiedotettava lähiympäristölle.

Riihimäen luonnonsuojeluyhdistyksen lisäksi Kormu-Launonen Metsäveikot ry ottivat kantaa harjoittelun ajankohtiin.

Riihimäen seudun luonnonsuojeluyhdistys ry totesi lausunnossaan mm.:

Kallelassa Raikkuanlammen ympäristössä kulkeva rataosuus on metsämaata ja osittain pienvesistön läheisyydessä. Harjoittelu-aika on hakemuksessa määritelty lintujen pesintäaikaan tapahtuvaksi. Harjoittelu ei saisi aiheuttaa haittaa lintujen pesinnälle. Hakemuksessa ei ole selvitetty rata-alueen muita luontoarvoja, esimerkiksi liito-oravaesiintymiä.

Kormu-Launonen Metsäveikot ry totesi lausunnossaan mm.:

Yhdistyksemme hallitus katsoo, että maastossa tapahtuva ajoharjoittelu ei ole suotavaa haettuna ajankohtana alkaen 1.5. sillä kyseinen ajankohta on herkin mahdollinen ajoittuen kaikkien luonnon eläinten lisääntymiskautteen. Yhdistyksemme katsookin, että hakemuksen mukainen maastoliikenne tulisi sallia aikaisintaan 1.8. lukien.

Hakijan vastine Riihimäen seudun luonnonsuojeluyhdistyksen ry ja Kormu-Launonen Metsäveikot ry lausuntoihin:

Viitteet pesinnän häiriöitymisestä Raikkuanlammella on aika erikoiset, sillä reitit kulkevat varsin kaukaa lammesta ja esimerkiksi Hämeenlinnan Ahveniston moottoriradalla pesii todella paljon erilaisia vesilintuja aivan täysin kiinni radassa, jossa ajetaan päivittäin ja melu ja etäisyydet on ihan toista luokkaa. Aivan kuten kotipihoissakin, ei linnut pesintäänsä lopeta esimerkiksi ruohonleikkurin takia jolla ajetaan useammin, paljon lähempää pesiä ja äänet ovat huomattavasti kovemmat kuin moottoripyörällä joka kulkee huomattavasti etäämpää.

Kormun Kyläyhdistys ry ja Kormu-Launonen Metsäveikot ry toteavat lausunnoissaan, että maastoliikennelupa tulee rajoittaa enintään 2 vuoden jaksoihin ja uudistamisen yhteydessä tulee tarkastella eri lupaehtojen noudattamista.

Lausunnot, muistutukset ja mielipiteet sekä hakijan vastine ovat kokonaisuudessaan luvan liitteenä.

TOIMINNAN SIJAINTI JA ALUEEN YMPÄRISTÖ

Hakemuksen alue sijaitsee Lopen koillisosassa Palkkinummenmäellä Raikkuanlammen vieressä. Alue ei ole luokitellulla pohjavesialueella. Alue sijoittuu Launonen-Kormu osayleiskaavan alueelle ja alue on merkattu maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi. Hakemusta koskevan alueen lähellä on muutama asuinkäytössä oleva rakennus.

Reittikartta on liitteenä. Haettu reitti on merkattu vihreänä.

TOIMINNAN KUVAUS

J. Tengman Oy hakee aputoiminimelle Motojysky maastoliikennelupaa Palkkinummenmäelle, joka sijaitsee Raikkuanlammen läheisyydessä.

Palkkinummenmäellä on tarkoitus sulkea yksityinen metsäautotie ajoharjoittelua varten ja harjoitella matkaenduroilla liikenneturvallisuuteen liittyviä tekijöitä. Lisäksi alueella olevat vanhat endurokilpaurat otettaisiin satunnaiseen käyttöön.

Ajokoulutustoiminta on täysin ohjattua kurssitoimintaa, jossa kouluttaja ohjeistaa asiakkaita tekemään harjoitussuorituksia moottoripyörällä. Tyypillisesti kurssit ovat pieniä (1-5 osallistujaa) ja opetus tapahtuu rastikoulutusmaisesti, vaihtamalla harjoituspaikkaa aika ajoin. Koulutukset kestävät normaalisti noin 3-4 tuntia ja ajasta suurin osa menee opetukseen ja keskusteluun, ajoa tulee yleisimmin noin 1,5 tuntia. Ajoharjoittelu painottaa turvallisuuden ja hallinnan lisäämistä kuljettajille, jolloin harjoitukset tehdään usein varsin hitaasta nopeudesta. Tämä pienentää myös syntyvää melukuormaa. Koulutuksia järjestetään yleensä yksi päivässä, mutta valoisaan aikaan vuodesta kursseja järjestetään myös työajan jälkeen iltaisin. Tyypillisimmät suoritusajat kursseille ovat klo 10–15 ja klo 16-20. Kursseja järjestetään kysynnän vuoksi myös viikonloppuisin. Toimintaa harjoitettaisiin alueella pääsääntöisesti ajalla 1.5.-31.10. sekä talvisin satunnaisesti, mikäli maassa on hyvä routa.

Kallelan Raikkuanlammen lähistöllä olevaa päätyvää metsäautotietä käytettäisiin Motojyskyn toimesta soratieharjoitteluun maltillisissa nopeuksissa. Harjoitusten ajaksi tie merkitään kyltein, jotta mahdollisesti tietä käyttävät tietävät harjoittelun olevan käynnissä, ja kyltit laitetaan sivuun harjoittelun jälkeen. Alueella ajetaan myös satunnaisesti siellä jo olevia enduroreittejä. Alueelle vievän tien käytöstä maksetaan tienkäyttömaksua. Etäisyydet naapureihin ja tiheä metsä, sekä hitaat reitit estävät kovat äänet lähimmille asuintaloille.

ARVIOIDUT VAIKUTUKSET JA SUUNNITELLUT TURVALLISUUSTOIMET

Toiminnan suurimpia vaikutuksia ympäristöön ovat toiminnasta syntyvä melu ja urat metsään. Melua pyöristä syntyy väistämättä, mutta reitistön suunnittelulla melu pyritään ohjaamaan siten, ettei lähialueen asutukselle kuulu ääntä häiritsevästi. Tällöin melun vaikutusta pystytään pitämään varsin vähäisenä. Koulutuksissa käytettävien pyörien sekä asiakkaiden pyörien täytyy olla tieliikennelain katsastusrajoitusten mukaisia ja liian äänekkäällä moottoripyörällä ei saa osallistua koulutukseen.

Toiminta-alue ei sijoitu pohjavesialueelle. Maaperän pilaantumisen ehkäisemiseksi mahdolliseen pyörän hajoamisesta aiheutuvaan polttoaine- tai öljyvuotoon on varauduttava. Vahingon sattuessa öljy tai polttoaine on mahdollista lapioida jätesäkkiin maaperästä hyvin yksinkertaisesti. Luvan hakijan mukaan pyörällä ei voi jatkaa ajamista lainkaan tällaisen vahingon sattuessa, joten tilanteeseen on myös helppo puuttua.

Harjoittelukäytössä moottoripyörien nopeudet ovat alhaisia ja aina kouluttajan johtamia, joten vaaratilanteita ei pääse kovin helposti syntymään. Reitit on suunniteltu pääosin kulkemaan jo maastossa olevia metsäkoneuria pitkin. Toiminnan melukuormaa pystytään hallitsemaan tekemällä kaikki vauhtia tai kiihdytystä vaativat ajosuoritteet maastossa kauempana lähialueen taloista.

Toiminnasta ilmoitetaan alueella liikkuville ulkoilijoille sijoittamalla muutama kyltti ajoreittien reunalle kohtiin, joista mahdollisesti ulkoilijat voisivat reiteille päätyä. Alueesta voidaan tehdä myös reittikartta, jota voidaan jakaa alueen käytöstä kiinnostuneille tai esimerkiksi Kormun koululle. Lisäksi muiden mahdollisesti alueella liikkuvien ryhmien kuten metsästäjien tai suunnistajien kanssa pystytään sopimaan päivistä, jolloin alue pyhitetään heidän käyttöönsä.

Alueella työskenneltäessä käytetään pyörissä vain biohajoavaa ketjurasvaa. Nykypyörissä ainoa maastoon mahdollisesti liukeneva aine on ketjurasva, kuten polkupyörissäkin. Motojysky on käyttänyt jo vuosia pääsääntöisesti kasvirasvapohjaista ketjurasvaa.

Toiminnan vaikutuksista asutukseen pystytään paljon vaikuttamaan omilla toimintatavoilla. Lähinaapureille toiminnan aloituksesta tullaan tiedottamaan.

RATKAISU

Maastoliikennelain 30 §:n mukainen lupa ajoharjoittelun toistuvaan järjestämiseen maastossa myönnetään. Lupa koskee kiinteistöjä Olsbacka (433-403-0003-0086) ja Uusitalo (433-403-0002-0184) hakemuksen liitteenä olevan kartan osoittaman vihreän reitin mukaisesti. Toiminnassa tulee noudattaa seuraavia lupamääräyksiä:

1. Reitti tulee merkitä maastoon. Ajojen tulee tapahtua merkityllä reitillä. Alueelle ei saa rakentaa pysyviä rakenteita.
2. Reittiä saa käyttää vain hakemuksen mukaisen ajoharjoittelun järjestämiseen hakemuksessa mainittujen aikojen mukaisesti. Muina aikoina ajo on kielletty. Kaikkein herkipänä eläinten lisääntymisaikana 1.5.-30.6. maastossa ajo on kielletty mm. kanalintujen pesinnän suojaamiseksi. Tällä ajanjaksolla saa kuitenkin ajaa maastossa jo olevalla metsäautotiellä.
3. Toiminnasta aiheutuvasta melusta on tiedotettava lähiympäristölle. Ajoharjoittelusta aiheutuva ekvivalenttinen melutaso ei saa asuinkiinteistöjen pihalla ylittää klo 7-22 välisenä aikana melutasoa 55 dB (LAeq). Jos toiminnasta aiheutuu jatkuvaa ja merkittävää meluhaittaa, tulee hakijan suorittaa melumittauksia lähimmillä asuinkiinteistöillä asiantuntevan ulkopuolisen mittajaan toimesta. Suunnitelma melumittauksista tulee toimittaa ympäristönsuojeluviranomaisen hyväksyttäväksi etukäteen.
4. Toiminta alueella tulee järjestää siten, että ei tapahdu roskaantumista eikä maaperän tai pohjaveden pilaantumista.
5. Alueella ei saa tankata tai huoltaa ajoneuvoja.
6. Alueella tulee olla riittävästi öljyntorjuntakalustoa (imeytysaineita, työkaluja ja muita välineitä), jotka ovat helposti saatavilla maahan mahdollisesti valuneiden aineiden talteen keräämiseksi. Valuneet öljyt ja muut kemikaalit on välittömästi kerättävä talteen ja toimitettava asianmukaisen vastaanottoluvan omaavalle laitokselle.
7. Toiminnalle tulee nimetä vastuuhenkilö, jonka nimi ja yhteystiedot tulee toimittaa tiedoksi valvontaviranomaiselle.
8. Joka kevät luvan haltijan tulee tarkastaa reitti, valvoa ja ehkäistä maaston liiallista kulumista ja muita ympäristöhaittoja sekä siivota mahdolliset jätteet ja pilaantuneet maa-ainekset. Jäte tulee toimittaa asianmukaiseen vastaanottoaikaan.
9. Alueen toiminta-ajoista, käytettyjen ajoneuvojen määrästä sekä mahdollisista onnettomuuksista ja häiriötilanteista tulee pitää käyttöpäiväkirjaa kalenterivuositain. Vuosiyhteenveto on esitettävä pyydettyäessä valvontaviranomaiselle.
10. Reitin sijainnin tai pituuden olennaisesta muuttamisesta tulee ilmoittaa valvontaviranomaiselle luvan muuttamisen tarpeen arvioimiseksi.
11. Jos alueella havaitaan metson soidinta, tulee asiasta ilmoittaa välittömästi valvontaviranomaiselle. Toiminta-aikoja tullaan tällöin tarkastelemaan uudelleen.
12. Valvontaviranomainen voi tarvittaessa antaa lisämääräyksiä.

RATKAISUN PERUSTELUT

Noudattamalla tässä päätöksessä annettuja määräyksiä ja toimimalla muutoin hakemuksen mukaisesti maastoliikennelain 30 §:n mukaisen luvan myöntämisen edellytykset täyttyvät. Lupaharkinnassa on otettu huomioon toiminnan sijainti, luonne sekä hakijan kokemus aiheesta.

Hakemuksen mukainen toiminta täyttää maastoliikennelain 30 §:n mukaisesti riittävät turvallisuuden vaatimukset eikä siitä aiheudu kohtuutonta haittaa luonnolle tai muulle ympäristölle, kalastukselle, asutukselle, yleiselle virkistyskäytölle tai muulle yleiselle edulle.

Toiminnan järjestämiseen on saatu alueen omistajan kirjallinen lupa.

Lupamääräykset 1-2, 7 ja 9-10 on annettu toiminnan luvanmukaisuuden ja sen valvonnan turvaamiseksi.

Lupamääräys 3 on annettu kohtuuttomien meluhaittojen estämiseksi. Lupamääräys 4 on annettu jätelain ja ympäristönsuojelulain määräysten noudattamiseksi. Lupamääräykset 5-6 ja 8 ehkäisevät ympäristöön kohdistuvia haittoja ja ne on annettu myös maaperän ja vesien suojelemiseksi. Lupamääräykset 2 ja 11 on annettu metsäkanalintujen soitimen ja pesinnän turvaamiseksi.

PÄÄTÖKSEN VOIMASSAOLO

Tämä päätös on voimassa toistaiseksi.

SOVELLETUT SÄÄDÖKSET

Maastoliikennelaki (1710/1995) 30-32 §
Jätelaki (646/2011) 72-74, 76 §
Hallintolaki (434/2003) 34, 41, 54, 62 §
Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 14-16 §
Luonnonsuojelulaki (9/2023) 70 §
Laki eräistä naapuruussuhteista (26/1920) 17 §

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen voi hakea muutosta hallintolain mukaisella oikaisuvaatimuksella. Ohje on tämän päätöksen liitteenä.